

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. b)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Limba și literatura maghiară maternă
Filiera teoretică – Profilul umanist
Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Clasa a XI-a

Simulare

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. a cím és szöveg viszonya

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz. 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A mondatértékű cím témát jelöl. A versbeli leírás Célia alakját állítja előtérbe, de a portré különlegességét az adja, hogy a kép nem az asszony bánkódását hangsúlyozza, hanem külső és belső szépségét, finomságát.

b. a versbeszéd jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz. 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a lírai én egyes szám harmadik személyben szólal meg, a beszéd leíró jellegű és képi beszéd. A képek megalkotása viszont azt sejteti, hogy a személytelenség látszólagos, a beszélőt mély érzelmi szálak fűzik a leírás tárgyához.

c. a versszakokat szervező költői képek értelmezése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz. 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A versszakokat szervező költői kép három önálló, de elemeik sajátos kombinációja révén egymásra utaló hasonlat. Az első a fiókáját vesztett fülemüle kesergéséhez hasonlítja Célia sirását, a második a tavaszi harmathoz áradó könnyeit, a harmadik a csüggedt nő testtartását a megtört liliomszálhoz. A harmadik strófa motívuma egy virágmetafora, mely további három képre bomlik: félbe tört liliom, mely lehajtja fejét; gyöngyként hulló könnyek; a könnyek, mint tavasz harmatja, úgy csillognak. Az első és a harmadik versszak kibontott hasonlatai főként Célia keserű fájdalmát érzékeltetik (a fiát elvesztő fülemüle, a félben metszett liliom). A lírai én gyönyörködik a bánatos Célia szépségében. A harmadik versszak szerkezete az előző kettőhöz képest megváltozik, Célia szépségét és megrendültségét is több hasonlat fejezi ki. A verset záró kép visszautal a második strófára, így nem annyira a szeretett nő kétségbeesésére, hanem inkább megújuló szépségére esik a hangsúly.

d. a verszene jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz. 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A szabályos strófákból álló vers hangzása zenei. A zeneiség összetevői a hangsúlyos ritmus, a belső rímek, a sorvégi félrímek, valamint az alliteráció. Minden strófa 6 sorból áll, a szakaszok páratlan sorai 12 szótagúak, és a belső rím révén két egységre tagolódnak. Ritmusképletük 4/2//4/2. A páros sorok kétütemű 7-es sorok, ritmusképletük 4/3, a sorok vége egybecseng. A különleges hatású belső rímek (liliomszál – áll, könyve – görögve) tehetséges költőre vallanak.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A szöveg témája 4 pont

Lehetséges válasz: egy házasság története

b. 2-2 példa a négy helyesírási alapelvre 6 pont

a helyesírási alapelvek megnevezése: 0,5X4=2 pont, a példák: 0,5X8=4 pont, összesen 6 pont

Lehetséges válasz: *kiejtés elve:* pl. éves, református; *szóelemzés elve:* pl. elhatározta, azonban; *hagyomány elve:* Kosch, osztálytársa; *egyszerűsítés elve:* lánnyal, összesen

c. A jegyajándék különös értéke 5 pont

Lehetséges válasz: egyéni, eredeti ötleten alapuló, kézzel készített, egyetlen személynek szánt munka

d. Szövegalkotás

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek) **5 pont**

A témához való igazodás **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. a választott alkotás műfaji sajátosságai 5 pont

Érvényes, a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a ballada vagy a regény műfaji sajátosságainak példázása (pl. a ballada: verses kisepikai műfaj, jellemző a párbeszédes forma, mely a dráma megoldásaira emlékeztet, az elbeszélte történet, a tér- és időszerkezet, valamint a szereplők jól körülhatároltak az epikai vonások alapján, az érzelmek közvetlen megjelenése a lírai jelleget erősíti, szerkezete tömör, beszédmódjára az elhallgatás, kihagyás jellemző; a regény: legterjedelmesebb epikus alkotás, cselekménye szerteágazó, több szálon fut, sok szereplőt, több helyszínt vonultat fel).

b. történelmi valóság és fikció viszonya a műben 5 pont

Érvényes, a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: történelmi dokumentumok, okiratok felhasználása, történelmi személyiségek szerepeltetése, korhű nyelvhasználat, kitalált események, kalandok, képzelet szülte szereplők megalkotása stb.

c. a történetmondás jellegzetességei

5 pont

Érvényes, a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: metonimikus vagy metaforikus történetalakítás, részletezés, sűrítés, jelenetezés az elbeszélésben, előre- vagy visszautalás, ismétlés és elhallgatás, nézőpontváltás, a tér- és időszerkezet jellegzetességei stb.

d. a választott mű példázatosága

5 pont

Érvényes, a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a jelenhez szólás igénye a választott műben, a történelmi olvasatok változásai, a mű értékrendje, az értékrend érvényessége/érvénytelensége a mű keletkezése idején/napjainkban stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása 5 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont